

Nieodmienne części mowy

Przysłówek określa najczęściej czasownik. Nazywa miejsce, czas i sposób wykonywania czynności. Odpowiada na pytania: jak? gdzie? kiedy?

Marek skakał **daleko**, ale po miesiącu ćwiczeń skoczył **dziś** jeszcze **dalej**.

Przyimek to niesamodzielna część mowy. Sygnalizuje najczęściej zależności: przestrzenne (np. w domu) i czasowe (np. przed feriami). Tworzy wyrażenie przyimkowe, łącząc się z rzeczownikiem, (np. nad morzem) lub zaimkiem (np. u ciebie).

Spójnik łączy wyrazy w zdaniu lub łączy zdania składowe w wypowiedzeniu złożonym.

Przykłady spójników:

a, ale, lecz, ponieważ, gdy, i, lub, albo, czy, jednak, więc, bo, że, aby, jeżeli.

Wykrzyknik to niesamodzielna część mowy. Służy do:

- wyrażenia uczuć i wrażeń, np. ach, och, oj, brr,
- przywołania kogoś, np. ej, hej, halo,
- wywołania czyjeś reakcji, np. pst, cii,
- wydawania poleceń szczególnie zwierzętom, np. a sio, prr, wio,
- naśladowania dźwięków otoczenia, np. muu, bęc, trach, bzz.

Partykuła to niesamodzielna część mowy. Służy do:

- wzmocnienia znaczenia wyrazów i zdań, np. Mówże głośniej. Chodź no tutaj.
- lekkiej modyfikacji sensu wypowiedzi, np. Może pójdę do teatru. Oby grali „Hamleta”. Chyba się spóźnimy. On jeszcze jest w garderobie.
- zmiany sensu wypowiedzi, np. Nie podobało mi się. Czy znasz tę sztukę?

Partykuły to: nie, tak, czy, no, niech, -by, -że, -li, może, jeszcze.

Uzupełnij zdania przysłówkami.

1.posprzątałam, więc pokój wygląda..... wprost
2. Wnikliwie to przeanalizowali i opisali.
3. Mówił ruszał się.....
4.prosił o pomoc, o nią zabiegał.

Do podanych przysłówków dopisz przysłówki o znaczeniu przeciwnym.

lekko -

mądrze -

często -

czysto -

Uzupełnij brakujące przyimki.

wisi na	
leży	stołem
rośnie	ogrodzie
myśli o	
studnia	wodą
ławka wśród	

Uzupełnij powiedzenia wyrażeniami przyimkowymi:

w płot, na skrzydłach, spode łba, w worku, za zębami, na głowie, w nosie pod psem

1. Mieć muchy
2. Patrzeć
3. Trafić jak kulą
4. Lecieć jak
5. Pogoda
6. Trzymać język
7. Stawać
8. Kupić kota

Wśród podanych wyrazów podkreśl spójniki.

mój ten ale pod albo lecz oraz raz stąd ani że więc i na

Uzupełnij podany tekst brakującymi spójnikami:

1. Leszczyna jest leśnym drzewem wiosną najwcześniej zakwita w naszych lasach.
2. Dzieci robią budki dla ptaków pomóc im żyć.
3. Sarna bije napastnika racicami przednich nóg koń kopie go kopytami nóg tylnych.
4. Nadeszło lato jeszcze nie ma upałów.
5. Karol mieszka daleko za wsią Wojtek jeździ do niego rowerem.

Uzupełnij podane zdania wykrzyknikami. Za każdym razem użyj innego wyrazu.

- a), zapomniałem pieniędzy!
- b), nareszcie po wszystkim.
- c)! Jedziemy na wycieczkę!
- d)? Kto mówi?
- e)! Zepsułam aparat!
- f), daj mi już spokój.